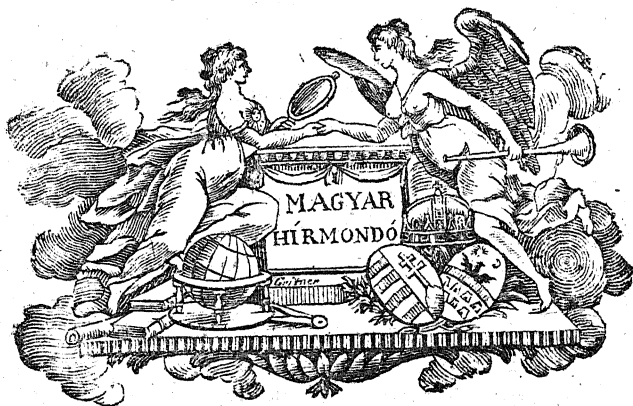

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG'
 ENGEDELMÉVEL.

Nro 1.

Költ Bétsben, Boldog Alfz. Havának (Januáriusnak)
 4-dik napján 1799-dik Elztendőbenn.

Olasz Országi Tudósítások.

A' Nápolyi Katonaság elől, mely Decemb. 27-dikénn ment bé Rómába: Perugiába vették által magokat a' Róm. Respublika' Elöljárói.

Rómából egyenessen, semmi Tudósítások nem érkeznek már egygy időtől fogva: minek-okaért nem is lehet egészsz bizonyossággal írni: Mi történik a' Római földönn?

A' Nápolyi Sereg, állott: *egy új öfzsze-*
summálás szerént — 40 ezer gyalogokból; 10,
 784 lovasokból; 3,300 Vadászokból; 3,213 Pat-

tantyúsokból; 3,806 könnyű-gyalogokból; és 15,230 önként fel-fegyverkezett Lakosokból, kiknek egynehány Hőnapoktól fogva oly derekassan nevedett a' számok; hogy a' Nápolyi fegyveres erő' számát bátran lehet tenni száz ezerre. Ezenn Armádiából 80 ezer ember ment bé a' Római földre, Király Ő Felségének személy szerint való fővezérlése alatt.

A' Mediolánumi Levelek által közöltetett Ankónai Tudósítások közzül a' leg-utólsók, Dec. 1-ső napján költék. Ezek szerint valósággal ki indultak az odavaló Kikötőhelyből, 3 néhai, Velentzei és most Frantzia szolgálatbann lévő línéai hajók, 3 ezer főből álló földi Katonasággal: de hová? nem tudatik.

Toskána: A' Nagy-Hertzeg, ki-hirdettette, hogy a' mostani körülállások, rendkívülvaló közönséges költségeket kívánnak: minekokaért szívekre kötötte a' Tartomány' minden Rendjeinek, 's kiváltképpenn a' Papságnak: hogy a' mi kész pénzzek vagyón, nem különbenn az arany 's ezüst készületeiket is, adják bé a' Nagy-Hertzegi Kintstárba, elztendei öt prócentó interestre.

Livornóból Dec. 12-dikénn: — „Az idevaló Kikötőhelybenn tsak egy [Anglus hadi-hajó úgymint Terpsichore nevezetű Fregát vagy on mostan: a' többekkel ismét ki-szállott a' tengerre Nelson Admirális.“

„Mind itt, mind egyéb részeibenn is a' Nagy-Hertzegségnek igen erőssenn szedik a' Katonákat. Mindenféle Szabadseregek is állíttatnak fel: mely régre az itteni Kereskedő-Házak, tartoznak ál-

tal engedni minden házi-szolgáikat, terehordóikat 's a' t. "

„Égyiptomnak Alexándriai Kikötőhelyéből, két hajók érkeztek ide, '35 napi utazások után, 's hoztak magokonn 30 Fr. Tízteket, kik az Abukiri viadalbann sebesedtek meg. Éjjel lopták ki magokat Alexándria alól, nem kevés veszedelmek között, minthogy az odavaló partokat, még két Anglus línéai hajók, két Fregátok, 's 3 más kisebb hajók tartották szemmel. "

„Az itt lévő Nápolyi Kommendáns, D. Diego Naselli, Dec. 1-ső napján egy Hirdetményt adott ki, melybenn, minden itt tartózkodó, de még meg nem telepedett Idegeneknek; úgy nem különbenn, a' Fr. zászlós Rabló-hajókonn lévő minden Személyeknek parantsoltatik: hogy Livornóból távozzanak el. Magok a' Fr. Rabló-hajók, bátorságos őrizet alatt Livornónál maradnak; 's a' rajtok vólt Nép, Génuai hajókonn szállítódik Genua partjaihoz: minekutánna paszszus kapott vólna, a' Livornói Kikötőhely előtt lévő Angl. hadi-hajók' Kormányozójától. "

Pedemontzium: Ezen Tartományon kívül mind el foglalták vala már ennekelötte, a' Szardiniai Király Olasz-Országai birtokait a' Fr. ak. Darab időtől fogva Pedemontziumnak minden erős helyeibe is őrizeteket raktak; a' jó rend' fenn-tartásának színe alatt: de hogy ezt valósággal más czélból tselekedték: bizonyítja az itt következő Előadás:

„Dec. 5-dikénn: a' Turini Frantzia és Cisalpinus Követek által-mentek a' Városból (Turinból) a' Várba, melybenn Fr. Őrizet vólt.

Ezenn közbenn, a' Novara, Cherasco, Susa, Alessandria, Mondovi, és Saluzzo Városaibann lévő Fr. ōrizetek, mind frantzia lábra állították ezen nevezett Városokat: és az Olasz-Országí Fr. Sereg' Fővezére Joubert, egy Seregostállyal egyenessenn Turinba ment. Ily környűállások között kéntelen vólt a' Király, egy oly értelmű alknak írni magát alája: hogy a' Pedemontziumi Nép ezentűl, a' Királyi igazgatás' helyébe fel-állított ideig való Kormányfűéknek engedelmeskedjen, 's a' Turinba hívott Pedemontziumi Katonaság térjen vűfűza a' maga előbbeni helyeire, 's a' Frantzia Sereg' egygy részének tartsa magát; Ō Felsége pedig, Szárdínia' Szigetébe megy 's a' t. Ezen alkut, Fr. Generális-Adjutáns Clausel, és a' Szárd. Király' Fő Udvarmestere Gróf St. Germain Rajmund tsinálták ki egymás között Dec. 9-dikénn Turinbann, melynek a' Király ezt írta alá: „Az én meg-egygyezésemmel, 's az én parantsolatom fűzerént “ a' Korona-örököse pedig, a' ki Aolsztai Hertzegnek neveztetik, ezt: „Kötelezem magamat, hogy ezen alkubann semmi gántst nem fogok keresni. “ — Joubert Generális is meg-erössítette ezen alkut a' maga nevének alá írása által.

Az Udvar, egy Kir. Várba ment el Turinból, de onnét Pármába szándékozott el utazni. Státus-Secretárius Damian di S. Priocca Ūr pedig, Kezesűl a' Turini Várba vitetett. Minden Archívumok és Kaszfűzak el petsételtettek. Az ideigvaló Turini Kormányfűék Tagjai: Apátúr

Bono; Colla Antal; 's Botton, la Motte, és Galli Grófok.

Cisalpina Respublika: Mediolánumból írták Dec. 15-dikénn, hogy már akkorra egy része a' Pedemontziumi Katonaságnak oda érkezett, a' Pedemontziumba által mentt Fr. Katonaság' helyébe. A' Cisálpina Respublikába küldödnék által, a' Szárd. Felső' szolgálatjábann volt Helvétus Katonák is. — A' mely változtatásokat újjabbann tétetett a' Fr. Direktórium, a' Tutorsága alá szorított Cisalpina Respublikában: egészsz tsendességgel mentek azok véghez, a' Mediolánumi Tudósítások szerént (talán azért, mert már igen hozzá szokott az oda való Nép, a' maga igazgattatása' módjára, és Előljáróira nézve történő gyakor változtatásokhoz). Az új Direktórium Dec. 8-dikánn kezdett hozzá a' maga hivatalához, 's állott: Sopranzi, Luosi, Adelasio, Lamberti, és Alessandri Polgárokból: de más nap Lamberti le-tette a' Direktorságot. Az újjonnan öfzfze-szerkeztetett Törvényhozó-gyűlés pedig, Dec. 10-dikénn fogott az Ülész-tartáshoz. — Minden Konstitúzionális Társaságok, mellyek fel valának szabadítva, újra el tiltattak. — Mind ezen változtatásokra nézve, egy Hirdetményt intézett a' Néphez, Frantzia Biztos Rivaux Polgár: de Fr. Követ Fouche, nem mutatta magát a' változtatások közbenn; 's úgy volt a' híre, hogy el utazott Mediolánumból.

Ligúriai (Génuai) Respublika: A' belső tsendességnek és külső bátorságnak fenn-tarthatása végett, egészsz Diktátori hatalommal ruházta fel a' Törvényhozó-Tanáts egy Hónapra a'

Direktóriumot, mely hatalomnak ereje szerént

- 1.) Meg-árestáltathat a' Direktórium 30 napig vagy számkivethet 3 Hónapig minden olyatén Személyeket, a' kik hazug híreket terjesztenek, vagy a' szerentsétlen történeteket oly czéllal hírlelik: hogy a' köz-gondolkodást meg-vefztegesék.
- 2.) Számkivetheti mind Azokat, a' kik öfzfszeesküvéssel vádoltattak, 1797-dik esztendőnek September' Hónapjábann.
- 3.) A' tenger-mel-jékénn, katonai igazgatás alá szoríthat minden vidékeket, a' melyekre nézve szükségesnek találándja ezenn intézetet.
- 4.) Ki-szemelheti a' Nemzeti-Katonáknak való Polgárokat; a' gyanúsokat ellenbenn ki-vetkeztetheti fegyvereikből.
- 5.) Minden rendeléseket meg-tehet, a' melyeket jóknak ítél a' végre, hogy a' támadható zenebonát, mindjárt kezdetébenn meg-fojthassa.
- 6.) Kívánhatja minden Polgároktól, hogy a' nálok találtató fegyverek' laistromát adják bé, és valami nélkül tsak magok el lehetnek: engedjék által a' Respublikának; melynek részéről, esztendő alatt lejendő ki-fizettetések eránt, kötelező-írással fognak bátorságosokká tétetni. Az ekképpen bé-szedendő fegyvereket ki-öfztogattathatja a' Direktórium.
- 7.) Minden rendü Polgárokat felkívánhat a' Respublika' boldogítására, 's védelmezésére.
- 8.) Ha a' szükség úgy hozná magával, fel-vehet a' tehetős Famíliáktól egy millió lírát, kényszerített költsönbenn.
- 9.) A' hol szükségesnek látja: rá szabadíthatja a' Törvénszékeket, hogy Katonai módra, nyombann szolgáltathassanak igazságot. — A' Belső-bátorságra ügyel

Miniszter meg-tiltotta az úgy nevezett négyféle-
 letű ruhákat (az Anglus lovaglórékliket) mivel
 ezek, az ő magyarázatja szerént, Arisztokratiz-
 mus béllyegei. Házanként való vizsgálódásokat
 is tétetett, és sokakat el fogatott önnön hajlé-
 kaikbann, a' kik kétség kívül még nehezebben
 hitethetik el magokkal ezentúl, hogy ők szaba-
 dok volnának, a' Republikánus Szabadság' fája
 árnyékábann. — Az Érsek egy Páfztori Levelet
 intézett a' kormányozása alatt lévő Papokhoz,
 melybenn szívekre köti, hogy fő gondjok legyen,
 a' köz-tsendességnek fenn-tartására. — Fr. Ge-
 neralis Lepoype, a' kinek kormányozása alatt
 vagyon most a' Ligúriai Katonaság is, meg-bíz-
 tatta a' Hadi-dolgokra-ügyelő-Ministert, hogy
 a' Spezziai tenger-kebel, és a' Porto Venere nevű
 Kikötőhely, igen jól óltalmazható állapotbann
 vagyon: és hogy naponként több Fr. Katona-
 ságot vár. — Ezenközbenn a' Lukkai földet
 egészfzen el foglalta a' Frantzia és Ligúriai Ka-
 tonaság.

Frantzia-Országi Tudósítások.

Egyiptombann a' Delta Szigetébenn, 90
 mértföldnyi ki-terjedésű Város' építéséhez foga-
 tott Bonaparte.

A' Német Birodalom és a' Fr. Respublika
 között Bastadtbann alkudozott Egygyességnek
 első részéről azt írta Dec. 16-dikánn, a' Redak-
 tőr: hogy úgy lehet már azt nézni, mint elég
 erőssenn meg-kötöttet.

Elegyes Tudósítások.

A' Rajna jobb-meljkénn tartózkodott Francia Katonaságnak leg-nagyobb része, vízfzta takarodott vala már a' Rajnánn Dec. 23-dikáig a' bal meljékre.

A' Belgiomi el fogott Insurgensek között sokat lövöldöztetnek meg a' Republikánusok: de ezen kéménységgel még inkább néki keserítik az Insurgenseket, kik egy leg-újabb Brüszzeli Tudósítás szerént, oly dühösséggel viaskodtak Tirlemont és Tongern között a' Republikánusokkal, a' millyenhez hasonlót nem lehet találni a' Históriákban. Több rendbéli Levelek írják: hogy Pisgrü volna most Fő-Kormányozók az Insurgenseknek.

Helvétziábann minden Polgárok, valakik 20 és 45 esztendő között vagynak, tartoznak katonáskodni.

A' Spanyol Király, sok Pári'si Újságok szerént, oly formánn nyilatkoztatta ki magát a' Fr. Direktórium eránt, hogy nem örömet nézi, a' testvér Öttse, a' Nápolyi Király ellen izent hadat, és nem nézhetné bé húnnyt szemmel annak ne talám szerentsétlen következeit.

Magyar Ország.

Nagy-Kállóból Dec. 15-dikénn: — „Ezen Nemes Vármegyének (Szaboltsnak) Nóvember' 13-dik napján tartott Közönséges-Gyűlésébenn fel-olvasztatott a' Fő-Méltóságú Magyar Királyi Kamarának! M. Bárá Vay Miklós Úrhoz intézett Levele, melynek értelme

fzerént, kegyelmessenn meg-engedte Felséges Urunk a' Báró Úrnak: „hogy Bihar, Szabolts és az ezekkel határos Varmegyék benn, a' Földes Úrak' meg-egygyezésével gyűjtendő természeti salétromot, mely t. i. a' szabad levegő ég alatt heverő földből főződik, olyatén Külső-Hatalmasságok földjére, kik a' mi F. Királyi Udvarunkal barátságban élnek, a' hadakozás' idejénn kívül egy másától ötödfél krajtzárookra határozott harminztadnak letétele mellett, mind addig ki-szállíthassa 's el adhassa a' Báró Úr, míg az Ártillériát kormányozó Fő-Széktől, a' salétromnak ugyan annyi árrával meg nem kínálódik, a' mennyit külföldönn vehet bé abból.“ — Ezen Levélnek fel-olvastatása után előadta a' M. Báró, hogy külbömbenn is, a' Földes Uraságokkal tejendő egygyességre lévén útasítva, ezen kegyelmes engedelmet Ő Felségének, mind azokkal a' Földes Urakkal, kiknek abban részt venni tettzik, nem csak az által kívánnya közleni, hogy a' salétrom' termő földekért fizetést ígér nékiek; hanem az által is, hogy a' salétromból reménylhető haszonvételnek Társaivá kívánnya fel-venni őket maga mellé, és az erről való projektumát is közlötta a' N. Varmegyével. Ily közhasznú törekedését a' M. Báronak elő-segélleni, hazafiúi kötelességjeknek tartották N. Varmegyénk Rendjei, 's haladék nélkül meg-hagyták a' Járásbéli Szolga-Biráknak, hogy a' Földes-Urakat, a' velek közlendő Egygyesség-Levél formája fzerént való alkura bírni

igyekezzenek; 's egyfzersmind más Megyéket is, mellyekre ezen Királyi kegyelem ki-terjesztett, buzdítottak barátságos Írássaik által, a' fáradhatatlan, és nagy tapasztalású Baró Úr jó szándékának telyes igyekezettel leendő előmozdítására 's szerentsésítésére, úgymint a' melynek hathatós pártfogása által, többet vehet bé a' Földes Úr egy oly köblös földjéből, a' mely jó salétromos, mint más négy köblös földjéből: a' salétromot főző Nép pedig tíz annyival is többet."

Béts.

Ö Felségek, Dec. 27-dikénn Szerentséssenn el érkeztek Brünnbe, 's minekutánna ott négy napokig mulattak volna: friss egésséghenn tértek ide vizsza, a' múltt Hétfönn délutánn.

Három érdemes Hazánkfiáj közzül, kik az Orosz Sereg' látására Brünnbe útaztak, egygyik velünk ezeket közlötte: 26-dik Decemberbenn. A' nagy hidegtől mcg nem ijedvénn, hetedfélkor Bétsből el útaztunk. — Jó fedett üveges hintónk lévén, a' kemény hideget nem igen éreztük. A' Duna hídjainn túl, Tseh-Ország útját balra hagyván, Brünn felé mentünk. Az útonn oly nagy hó vólt, hogy egynehányszor a' szántó-földekre kéntelenítettünk ki-térni. — Hertzeg Albert, hat lovas szánonn el haladt előttünk az első postánál; mi az nap Poisdorfba mentünk éjtzakára, a' hol hált Felséges Urunk is azon éjtzaka: minekokáért a' Mező-város ki vólt világosítva, 's két rendbéli muzsika tartatott a'

piatzon. Mintegy 60 emberből álló Szakafiz a' 9-dik Dragonyos Regimentnek strázsára Ő Fel-
ségéhez volt rendelve Poisdorfra, kiknek har-
madrésze derék Magyar Legényekből állott; kik-
kel is azon fogadóbann, hol szállottunk, anya
nyelvünkön beszéltünk. F. Urunk egynehány
napi zsóldal meg-ajándékozta e' szép Legénységet.
27-dikén reggel korán el indultunk Niklsburg nevű
nagy Mezővárosába Dietrichstein Hertzegnek.
Valamivel előbb értünk a' Fels. Tsászárnál. —
Sok Zsidó lakja ezt, 's nálunk Rohontzhoz ál-
taljábann igen hasonlít. A' Zsidók, Papjaikkal,
's a' Népek Vénnyeivel már két sorbann állot-
tak. Mi itten a' sok ősz szakáll, fekete ru-
ha, 's tzifra Baldachinmok közt mentünk ke-
refztül. Brünne 5 óra tájbann érkezünk, 's
az előre számunkra bérlett szállásunkra bé-szál-
lottunk. Jó két szobánk vala, melyért is fű-
téssel egygyütt, 20 forintokat fizettünk két nap-
ra. Estve a' Játékszinbe mentünk, hogy a' más
napi rendtartást meg-érthessük egy Brüni esme-
rős Uraságtól, ki, mivel Hertzeg Salmnál nagy
Társaság vala: előre izente, hogy tsak Játék-
szinben beszélhet velünk. — Lorber-Kranz tzímű
Darabot adtak az nap. Reménységünkön felül
jól jádzottak, kivált a' Férjfiak. Az Afiszonyok-
ra örömmel szerettük volna alkalmaztatni ezt a'
deák verset: Grator et virtus, veniens e Corpo-
re pulchro. A' Játékszin helyes és tsinos épület,
két rendel vagynak a' néző rekeszek (Lózsék)
Az ide való Uraságok többnyire Lózsét tartanak. A'
rendkívülvaló hideg miatt alig maradhattunk a'

Teátrombann, melynek okát nem tudvänn, utóbb értettük, hogy az egészsz épület alatt jég-verem vagyon, a' hol a' Mészárosok tartják a' jegeket, 's mivel e' Játékszín már kétszer el égett, kementze (kályha) nem engedtetik benne. Estve a' 3 Hertzeg nevű fogadóba mentünk vatsorálni, mely igen tiszta 's tsinos épület felül. Nem tudvänn, hogy ez Udvari Szállás, az ebédlő-szobá-bann asztalhoz ültünk, még a' későbbenn érke-zett Udvari Tisztektől, kik közt jó esmérösimre akadtam, ezt meg értettük, kikkel más nap is e' helyen társalkodtunk. A' többi köz-szobák oly teli vóltak, hogy helyet találni lehetetlen vólt az asztaloknál. Igen jól noha drágán él-tünk e' helyen. — 28-bann reggel egy esmerős Uraság egy ablakot szerzett a' Só-házban, 's ko-tsijánn 9 órakor oda vitetett. A' Só-ház a' Gu-bernium' nagy épületjének eránnyábann vagyon, (Itt vólt a' F. Tsászfár, Tsászfárné, 's a' Palatí-nus, és Hertzeg Albert szálva) Éppen az abla-kunk alatt vólt Ő Felségek számára egy 3 lép-tső magasságú, szőnyegekkel bé-terített állás ké-szítve. A' fő 'strázsa ennek eránnyában vólt Ő Felségek ablakja alatt.

Brünnből Dec. 30-dikánn: — „Tegnap előtt meg-nézte itt Tsászfár Ő Felsége, a' Nádor-ispánnyal, és sok fő Méltóságokkal egygyütt a' Rufszszus Seregnek első rélzét, mely a' Város alatt a' végre szép rendbe ki-állott vólt. Hogy a' Fels. Tsászfárné is meg-szemlélhesse őket, minnyájann bé masíroztak a' Városba, 's egy fordulást tettek Ő Felségek' lakó-helyeknél, a' hol Ő Felségek egy mondvá kelzült alkotmány.

ról nézték őket. Más nap éppen úgy meg-néz-
ték Ő Felségek a' másik részét is ezen közel 24.
ezer emberből álló Seregnek. Az után ki-ment
Ő Felsége lóhátonn, egy a' izomféd térségen
adott hadi próbának látására. Jelen volt ott a'
Fels. T ászárné is a' hintójábann, A' Kozákok,
a' szélső őrizeten lévén, azt mutatták, miként
szoktak tsetepatázni az ellenséggel. Azután
vizsza nyargaltak a' nagyobb Sereghez, mely,
Vadászokból állott. Ezek a' Vadász - kiűrt meg-
fűvására (ment ezt vették fel a' dob helyett)
sebessenn az ellenség felé meg-indultak, egy
rész magát a' földre (a' hóba) le-vetette, 's ott
feküdt minden kisebb 's nagyobb Tisztjeivel
egygyütt, hogy t. i. őket az ellenség nem lát-
ván, azt gondolhassa, hogy csak annyin vannak
közzülök, mint a' kiket állva látott. Mikor te-
hát a' képzelt ellenség örömet el akarná tsípni
azt az állva látott kevés Sereget, akkor hirtelen
talpra állottak az el nyúlt Vadászok, 's kemé-
nyen tüzeltek a' reá szedett ellenségre. — A' Ko-
zákok közzül is ki ugrottak a' Sereg' elcsőbe har-
mintzann, 's ketten ketten magok közzé fel kap-
tak egy Vadászt, ki, egygyik lábát az egygyik
Kozák' lováról függő kengyel - vasba tette, a'
másik lábát pedig a' másikba, 's úgy vitt a' 30
Kozák 15 Vadászt az ellenség' szélső őrállói, fe-
lé, a' hol a' Vadászok le ugorván, puskájokat
a' strázsákra ki lötték, 's meg fel kapván a'
kengyel vasakba, vizsza hozattak a' Kozá-
kok által. Vóltak olyanok is, kik a' két ló
közzül le esvénn, a' hóban maradtak. Ezen Ko-
zákok közt van az a' nevezetes Oberster is, ki

az ösfze - szövetkezett Lengyelek Vezérét, ama híres Kosziuskót el fogta egynehány esztendőkel ez előtt. Még ifjú ember, jól meg néztem. Községes ditséretet nyertek a' Rujszus Vadászok, Gránátérosok, és a' többi gyalogok. A' Kozákok 2600-an vagynak, 's magokkal hét ezer lovat visznek. Ő Felsége minden Legénynek egy forintot érő ezüst pénzt ajándékozott, 's mindennap nagy ebédet adván, a' Rujszus Generálisokat, 's Stabális Tiszteket asztalánál meg-vendégelte.

Morva Országban egy Bayer Ferentz nevezetű Ts. K. szolgálatbéli Vadász. G. da, életének 109-dik eszt. jében holt meg a' múlt eszt. béli Oct. 16-dik napján. Száz esztendőt ért vala már, a' midőn második házasságra lépett. Egész életében követte a' mértékletességet: de ugyan azért annyira nem is próbálta az öregséggel egygyütt járni szokott erőtlenségeket, hogy csak egy órával is még halála előtt, tsupa szemmel olvasta a' Haldoklók Izámára készült Könyörgéseket, 's minekutánna meg-áldotta volna Feleségét 's Gyermekeit (a' kik, tizenegy közzül, hármann voltak még életben) tsendessenn múlt ki e' Világból.